

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Circumstantiæ Quis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

metu mortis consentit alterius libidini; non tenetur explicare circumstantiam metus. *part. 5. tract. 14. resol. 85. †* Sed videamus in particulari quamnam circumstantiam explicari debeant. †

C I R C U M S T A N T I A
Quis.

*Igitur Sa-
cerdos occi-
dens, vel
mutilans nõ
tenetur ex-
plicare cir-
cumstantia
Sacerdotii.*

7. **P**osito hoc principio, quoad circumstantiam *Quis*, Non damnare Sacerdotem, vel Sacris initiatum, percutientem aliquem ad mortem, vel sanguinis effusionem, si circumstantiam Ordinis Sacri taceat; quia est tantum aggravans. Quamvis teneatur, doceat Nugnum in *Addit. ad 3. part. tom. 2. quest. 9. art. 2. dub. 3. concl. 5.* ex eo, quod hoc peccatum maxime repugnet tali statui propter irregularitatem annexam. *p. 1. tr. 7. res. 8.*

*Nec sponsa
de futuro
circumstan-
tiam in for-
nicatione.*

8. Deinde, sponsus, & sponsa de futuro fornicantes, non tenentur explicare circumstantiam fractorum sponsaliorum: quia hæc circumstantia non facit adulterium. Ita Henriquez *lib. 11. c. 13. n. 4.* quidquid contra sentiat Homobonus *part. 1. tract. 7. cap. 36. quest. 140. part. 1. tract. 7. res. 5. & part. 3. tract. 4. resol. 67. §. in resolut. 5.*

*Item, nec
qui primò
fornicatur,
circumstan-
tiam virgi-
nitatis amissam.*

9. Tertio qui primò fornicatur, secundum aliquos apud Nugnum in *Addit. ad 3. part. tom. 2. quest. 9. art. 2. dub. 3. concl. 5.* tenetur explicare circumstantiam virginitatis amissæ, etiam ex maribus; quia hi verè amittunt quamdam integritatem, & laureolam irreparabilem. Sed, quoad mares iudico cum Suarez in *3. part. disp. 22. sect. 5. in circumstantiis. Quid.* & aliis communiter, non teneri. Sicut non tenetur primò post Baptismum peccans exprimere circumstantiam innocentie baptismalis amissæ, quod est majus damnum. *part. 1. tract. 7. res. 10.*

*Sive sit ma-
silius.*

*Sive fami-
liar.*

10. Quoad fœminam verò, quamvis D. Thomas *2. 2. quest. 64. artic. 6.* & alii doceant, teneri explicare circumstantiam virginitatis amissæ: quia hæc addit speciem stupri, maxime si sit sub cura parentum, Probabilior tamen est

negativa sententia Valquez *opusc. de restitut. cap. 3. §. 1. dub. 1. num. 6.* & in *par. 2. disputat. 112. cap. 1. num. 1.* & aliorum. Quia, dum virgo sponte consentit, ejus fornicatio non est stuprum, sed ejusdem speciei cum simplici fornicatione, quod etiam dic de raptu ipsa consentiente; ut probabile putat Fagund. *part. 2. lib. 4. cap. 3. num. 17.* Ratio est, quia virgo sponte fornicans, &c. non facit sibi injuriam, nec facit injuriam parentibus, quia est domina sive integritatis virginalis, cum ergo cesset circumstantia injuriæ contra justitiam, quæ requiritur ad stuprum, vel raptum, non dicitur stuprata, vel rapta. *part. 1. tract. 7. res. 11. & 37. part. 2. tract. 18. resol. 12. & part. 3. tract. 4. res. 67. §. in res. 77.*

11. Ex quibus inferitur primò quòd virgo, quæ morosè circa aliquem delectatur, etiam si se polluat, non tenetur explicare circumstantiam virginitatis. Quod procedit etiam in prima sententia; nam, licet per pollutionem amittatur virginitas prout virtus, non tamen amittitur quoad integritatem signaculi. *p. 1. tract. 7. res. 11. §. Vnde, & §. Et tandem.*

12. Inferitur secundò à fortiori, non esse explicandam circumstantiam virginitatis in Sodomia, cum per eam claustrum virginale non violatur. *lib. 5. §. Secundò in fine.*

13. Quartò, conjugatus morosè se delectans circa solutam, peccat peccato adulterii contra fidem matrimonii; unde tenetur hanc circumstantiam explicare. Sicut etiam Religiosus, vel alius habens votum castitatis absolutum. Minimè verò, si vovisset solum castitatem externam. Sed circa hoc utrumque, vide infra *V. Delectatio morosa, n. 5.*

14. Quintò, Frigidus, vel Eunuchus, meretricem cognoscens, secundum Henriquez *lib. 5. cap. 6. num. 5. gloss. lit. M.* tenetur confiteri circumstantiam impotentia, quæ facit talem copulam esse contra naturam, quia non habet finem à natura intentum. Sed de hoc dubitat Filliucius *tom. 1. tract. 10. p. 2. cap. 1. num. 23. part. 3. tract. 4. res. 139.*

*Quid à for-
tiori proce-
dit in pollu-
tione cum
delectatione
de alto.*

*Et in Sodo-
mia.
Tenetur au-
tem in dele-
tatione
morosa ex-
plicare pe-
nitens, an sit
conjugatus,
vel Religio-
sus.*

*An in fornica-
tione ex-
plicari oportet an quis
sit eunuchus.*

Et in furto,
quod tene-
tur custodis
re rem proxi-
mi ex iusti-
tia.

15. Sexto, furans re proximi, quam ex officio custodire tenetur, non tenetur explicare circumstantiam officii; quia hæc circumstantia non variat speciem, nec aggravat notabiliter. Ita Henriquez libro 2. capite 6. numer. 3. gloss. litt. O. contra Medinam in C. de Can. &c. part. 2. tr. 7. resolut. 36.

Circumstan-
tia persona,
cum qua
peccatur, seu
pe non oportet
et exprime-
re

16. † In his item casibus, in quibus non est necesse explicare circumstantiam personæ peccantis, complices non tenentur explicare circumstantiam personæ, cum qua peccaverunt. Sed satis est dicere: peccavi contra naturam, quando non est reservatum, si cum fœmina vel cum masculo commisit peccatum. part. 8. tract. 7. res. 86.

Et si aliqui
dicunt in
sodomia non
explicandam
circumstan-
tiam sexus.

17. Unde in primis † secundum Cajetanum quest. 2. de conf. † in sodomia non oportet explicare circumstantiam sexus. Nec in bestialitate, genera animalium: quia tales differentie sunt materiales, & in genere entis, non formales, & in genere moris. Unde satis est dicere: Peccavi toties in sodomia, toties in bestialitate. Sed Tannerus in 2. 2. tom. 3. disp. 3. quest. 3. punct. 6. num. 149. ait, explicandam esse circumstantiam sexus. part. 6. tr. 7. resolut. 2. & part. 5. tract. 14. resolut. 56. §. Quaro primo. & part. 7. cap. 12. resolut. 166. & resolut. 23.

Nec in be-
stialitate ge-
nera anima-
lium.

Adverte item cum Filliucio, tom. 2. tract. 30. cap. 7. numer. 131. probabile esse, quod peccata contra naturam omnia sint ejusdem speciei specialissimæ. Sed probabilius, quod solum convenient in specie subalterna part. 3. tract. 4. resolut. 159. in fin. Item adverte cum Dicastillo de just. lib. 1. disp. 2. dub. 19. numero 328. cum, qui copulam sodomiticam habuit cum virgine, non teneri explicare in confessione circumstantiam virginitatis; quia talis copula non habet specialem malitiam stupri, cum non violetur integritas virginis, & ideo in tali casu sufficit, ut peccatens se accuset habuisse verbi gratia semel copulam sodomiticam cum fœmina. Et hanc opinionem etiam Trullench in Decal tom 2 lib. 6. cap. 1. dub. 8. §. 2. numer. 3. admittit tanquam probabilem. part. 7. tract. 12. resolut. 16. Imò etiam si

Nec si cum
uxore cir-
cumstantia
matrimonii.

diceret, se habuisse copulam sodomiticam, nec explicaret sexum satis esset, ut dictum est. Unde vir, qui præ verecundia non audet in confessione aperire se commississe sodomiam cum uxore, potest probabiliter dicere, se ter, aut quater peccasse contra naturam, nihil aliud explicando. Ita Mazuchellus tractat. de cas. refer. cap. 22. difficul. 1. numer. 24. quam etiam tanquam probabilem admittit Machad. de perfect. confess. tomo 1. lib. 2. part. 3. tract. 19. dec. 5. numer. 5. & seq. ego tamen adhæreo opinioni Sanchez asserentis, cum teneri ad hanc circumstantiam aperiendam, & dicendum se habuisse copulam sodomiticam cum uxore part. 7. tractat. 12. resolut. 22.

Item qui se polluit tangendo in-
fantem, vel
bestiam.

Contrarium
tamen tis-
suu, & prob-
abilius.

Item in so-
domia non
oportet ex-
plicare gra-
dum cogna-
tionis.

Quod etiam
procedit in
incestu non
naturali.

18. Deinde in Sodomia, ait Leone, part. 1. recollect. 9. num. 216. & 218. explicandam esse cognationem in linea recta: quia putat, mutare speciem. Sed ego puto cum Florono, part. 2. casu 6. numer. 31. satis esse dicere: Coivi cum consanguineo, vel cum affini. Quia, cum in Sodomia non misceatur caro, nec contrahatur affinitas, nec gradus, nec linea variat speciem. An verò explicanda sit circumstantia agentis, vel patientis, quære infra. Circumstantia, quomodo, numero 97. parte 3. tr. 4. resolut. 101. & 159. §. Ad secundum & parte 7. tractat. 12. resoluzione 18.

19. In copula verò naturali inter cognatos, aliqui putant, non solum explicandam esse lineam, sed etiam gradum. Et aliqui probabiliter addunt, incestum cum matre differre specie ab incestu cū sorore, filia, & cætera, propter incomparabilem violationem pietatis; in qua sententia non satis esset dicere.

In hoc tamen
contrarium
est mihi pro-
babilius.

Nec qui se
polluit tan-
gendo in-
fantem, vel
bestiam.

Contrarium
tamen tis-
suu, & prob-
abilius.

Item in so-
domia non
oportet ex-
plicare gra-
dum cogna-
tionis.

Quod etiam
procedit in
incestu non
naturali.

Coivi

Coivi cum consanguinea in primo gradu, sed explicandum esset cum matre, sorore, &c. Sed Hurtado, disputatio. 9. de Sacrament. penitens. diffio. 4. probabiliter putat, esse ejusdem speciei incestum in eodem gradu, & linea, quamvis eo gravio- rem, quo gradus est vicinior stipiti. Unde in hac sententia satis est dicere: Rem habui cum consanguinea in linea re- cta, & c. Addit Cajetanus in 2. 2. quest. 154 artic. 9. etiam in diversa linea non differre specie, quare satis est dicere: Commisi incestum toties, quod etiam si probabile, illudque novissimè docet Eautus 1. 1. lib. 1. quest. 95. part. 1. tract. 7. ref. 31. part. 3. tract. 4. ref. 67. §. in resol. 3. part. 4. tract. 4. resol. 134. & part. 5. t. 14. resol. 56. §. Quaro sexto.

20. Mulier peccans cum Sacerdote Religioso, committit sacrilegium, & tenetur explicare circumstantiam personæ, non quidem utramque, nimirum Sacerdoti, & Religiosi, sed illarum alteram, dicendo: Peccavi cum Religioso, vel cum Sacerdote. Quod etiam procedit de ipso Sacerdote, quæ satis est, quod explicet alterutrum. Et ratio est, quia vota solemnia castitatis, quæ emittuntur in professione Religiosa, & in susceptione Sacrorum Ordinum, sunt ejusdem speciei. Ita Sanchez de matrimonio tomo 2. libro 7. disputat. 27. numero 27. contra Sotum in 4. distinct. 18. question. 2. articulo 4. Imò puto, votum solemnè castitatis à voto simplici non differre specie, & consequenter prædictam mulierem, & Religiosum satisfacere, illum dicendo:

Concubui toties cum habente votum castitatis: hæc verò, Fregi votum castitatis. Ita Villalobos tom. 1. tractat. 9. difficult. 37. numer. 16. contra Palaum in 4. distinct. 16. dub. 3. numer. 31. part. 1. tract. 7. resolutione 3. & 4. & part. 3. tractat. 4. ref. 67. §. in resol. 4.

21. Addit Llamas part. 3. cap. 8. §. 16. quòd, qui pollueretur tactibus impudicis personæ Sacræ, aut Religiosæ, non teneretur explicare circumstantiam talis personæ, neque ipsa persona sacra ad id teneretur, si non pollueretur ipsa.

Quia persona sacra non violatur, nisi per propriam pollutionem. Sed ipse contrarium verum existimò. part. 1. tractat. 7. resol. 53. Quamvis placet opinio cujusdam viri docti apud ipsum, *ibid. §. 1.* quod polluens se cubando super hominem, sicut super mulierem satisfaciat dicendo: *Pollutus sum, tangendo alterum impudicè. Ibid. ref. 52.*

22. Mulier rem habens cum Clerico in minoribus, non tenetur hanc circumstantiam explicare, quia circumstantia Ordinis minoris, nec variat speciem, nec aggravat notabiliter peccatum fornicationis. Ita Llamas, part. 3. cap. 8. §. 14. Contra quem dicendum cum Megalain prima part. lib. 5. cap. 11. numer. 7. t. 1. cœminam, quæ concubuit cum Novitio, aut virum Novitiam cognoscentem, non teneri hanc circumstantiam explicare. *part. 1. 7. ref. 7.*

23. Copula cum conjugata, quæ occidit virum, ut nuberet eum tali amantissimo, secundum Henriquez lib. 5. cap. 6. numer. 3. in gloss. litter. M. explicari debet cum hujusmodi circumstantia: quia copulatio, quo tale crimen est impedimentum matrimonii, est etiam constitutum speciale talis fornicationis in gradu peiori. Sed contrarium tenendum cum Lessio, lib. 4. cap. 3. dub. 6. num. 45. impedimenta nimirum matrimonii, quæ imposta sunt in pœnam delicti, & non habent speciale motivum virtutis, quale est, de quo agimus, non addere novam malitiam fornicationi, in Confessione exprimendam part. 3. tr. 4. resol. 140.

24. Contraverò, quia impedimentum disparitatis cultus, quod impostum est in honorem Christianissimi, habet speciale motivum Religionis, qui peccaret cum Judæo, Turca, aut hæretico, teneretur hoc explicare in Confessione: nam talis concubitus secundum Lessium, lib. 4. cap. 3. dub. 6. num. 43. reduci- tur ad sacrilegium. Sed nihilominus nõ damnamus contrarium facientes: quia multi cum Azorio, part. 3. lib. 3. cap. 29. question. 5. docent, hanc circumstantiam non mutare speciem, sed tantum aggra-

Circumstan- tia vobis Or- dini minoris quam venis explicanda.

Sicut & non vitatus.

In copula cum conjugata, quæ occidit virum non oportet explicare.

Sicut expli- canda est disparitas cultus.

Quamvis etiam hoc multi probabiliter negant.

VARE

Mulier pec- cans cum Sacerdote Religioso satis est quod explicet cir- cumstantiam Sacri Ordinis aut profes- sionis. Quod etiam satis est in ipso agente.

Qui inter qua- situ faceret explicando circumstan- tiam votum castitatis san- ctum.

Teneretur autem ad hoc mulier, etiam si ipse Sacerdos non pollueretur.

vare speciem fornicationis, unde, secluso scandalo, subversionis periculo, Christianæ Religionis contemptu, & reservatione Episcopali, satis est dicere: *Fornicatus sum toties, parte 3. tractat. 4. resolut. 138.*

Virginem
volentem
deflorant,
non tenetur
explicare
circumstan-
tiam virgi-
nitatis.
Quod etiam
procedit in
raptu.
Vide magis
amplam opi-
nionem.
Et certe ta-
li circum-
stantia non
venit expli-
canda in de-
lectatione
morosa.
Confessarius
rem habens
cum Coni-
tente, non
tenetur ex-
plicare cir-
cumstantia
filiationis
spiritualis.

25. Deflorans virginem sponte consentientem non tenetur explicare circumstantiam virginitatis; quia hæc consentiente virgine non facit stuprum, quod etiam dicitur de raptu ipsa consentiente. *Vide supra numer. 9.* Imò aliqui viri docti apud Gaucrum *Select. disput. 2. 29. numer. 8.* docent, sufficere, quod deflorans Virginem per vim, dicat, se cognovisse solutam per violentiam. Sed hanc sententiam s. se Sancius non admittit, *part. 1. tractat. 7. resolut. 11. §. Notandum.*

26. Ex dictis sequitur à fortiori, juvenem, qui morosè delectaretur de virgine, absque tamen intentione faciendi illi violentiam, non teneri explicare circumstantiam virginitatis. Ita docet in specie Lessius *lib. 2. c. 10. dub. 1. numer. 8. ibid. §. Secundò.*

27. Confessarius, qui rem habuit cum filia spirituali, ait Homobonus, *part. 1. tract. 5. cap. 12. quest. 75.* debere explicare in Confessione circumstantiam filiationis quia ratione vinculi constituit speciale sacrilegium. (Id quod etiam docet Sancius, *select. disput. 11. numer. 11.* si Confessarius cubuerat cum filio Confessionis. *part. 1. tract. 7. resolut. 56.*) Filiucius *t. 1. tract. 10. cap. 5. numer. 187.* hoc verum putat de Confessario præsentis, qui actu illius Confessiones reciperet, non de eo, qui aliàs recepit. *part. 1. tract. 7. ref. 12.* Sed Ochagavia *tract. 2. de Confess. q. 14. n. 14.* docet, tunc teneri id exprimere, quando rem haberet cum pœnitente post Confessionem immediatè, quæ circumstantia ratione injuriæ, quæ inferitur Sacramento, mutat speciem: non teneri verò, si post diem, vel aliud longum tempus. *p. 4. tr. 5. ref. 34.* Et hanc sententiam ego teneo; quia Sacramentum Pœnitentiæ non inducit propriè cognationem spirituales. Et Confessarius dicitur Pater spiritualis

Nisi id fe-
cisset statim
post confes-
sionem.

metaphoricè, non propriè; sicut etiam *commes 30. quest. 11.* de incestu metaphoricè intelligitur. *p. 1. tract. 7. resolut. 12. & part. 7. tr. 12. ref. 17.* Et stando in prima sententia, probabile esset, eam non procedere in pœnitente viro. *part. 1. tract. 7. resolut. 56.*

28. In delectatione morosa, ait Loricus *in 1. 2. tomo 2. disputatione 28. membr. 3.* explicanda esse objecta, circa quæ versantur actus, quibus, quis delectatur. Sed de hoc vide *V. Delectatio morosa, n. 4.*

29. Et hæc de circumstantia, *Quis* Quæcus adde, Bonacinam *de controvers. disputat. 2. quest. 4. punct. 4. numer. 2.* & alios docere, quod, si peccatum commo- dè explicari non posset absque manifestacione complicitis in individuo, manifestare debet, si nullum aliud malum immineat, quàm diffamatio apud Confessarium. Sed contraria sententia Villalobos, *tom. 1. tract. 9. dub. 38. numero 3.* est probabilior. Nam, quod Confessarius sciat peccatum alterius, quale de illo nesciebat, non reputatur levis infamia. Unde putavit Sotus *in 4. distinct. 18. qu. 2. art. 5. ad 4.* complicitem non posse licitè manifestari, etiam in articulo mortis. Sed in hoc non habeo scrupulum. Quia puto, delictum alterius occultum manifestari posse uni, vel duobus amicis taciturnis, unde multò magis confessario. *part. 1. tr. 9. ref. 49.*

30. Qui habet votum castitatis, & sit causa, ut aliquis idem votum habens peccaret, non tenetur hanc circumstantiam aperire, nec Religiosus inducens alium Religiosum ad violandum votum castitatis, violat castitatem, quando tamen in hoc casu non contrahitur malitia scandali, quia tunc teneretur confiteri; Tenetur qui habuit tactus, vel oscula cum muliere sine intentione accedendi ad illam, sed postea mutata intentione cum illa copulatur, confiteri de tactibus, & osculis; Si verò, committatur Sodomia cū masculo vel fœmina, explicanda est circumstantia, cum talis specie distinguatur. Nec etiam tenentur Clerici, aut Religiosi ludentes etiam cum

In delecta-
tione mo-
rosa non est
explicanda
circumstan-
tia obiecti.
Denique
complex in
individuo,
non est ne-
cessario ex-
plicandus
etiam si pec-
catum abs-
que illo be-
ne non ex-
plicatur.

Lege infra
circa hanc
materiam.

cum prohibitionē taxillis, vel aleis, & cum ipsis in magna quantitate fraudaverunt, nec peccant mortaliter blasphemandi, mentiendi, fallendi, & sic in similibus, cum talis circumstantia tantum prohibitionis non addat speciem, sed satis est dicere, se in ludo proximum fraudatum fuisse, sed Diana hanc sententiam non audet approbare, sed cogitandum est. Sic etiam confessarius in peccato mortali in confessione audiens diversas personas unum peccatum committit, nec pœnitens tenetur consuetudinem peccandi in confessione manifestare, tamen si à cōfessario interrogetur tenetur illi respondere hæc omnia. *p. 9. tr. 8. r. 66.*

Unum tantum peccatum committitur si plures in peccato in confessione audiunt.

Jactantia de peccato commissa est consistenda.

31. Si quis verè, vel falsè se laudavit de peccato verè commisso, vel non admisso, quamvis non adfuerit de tali peccato, de quo se laudat, gaudium, complacentia, vel delectatio morosa, sed sola vana jactantia, etiam fatendæ sunt circumstantiæ, quibus illud peccatum est effectum, & si jactantia est de solis peccatis mortalibus in genere satis est dicere, toties peccavi, laudè querendo de peccatis mortalibus, unde si quis cum duobus fratribus, sufficit dicere, duo peccata nefaria se commisisse, sic etiam si Sodomia commissa est cum persona Cognata cognatione spirituali, vel legali, non est explicanda circumstantia Cognationis. *pare. 9. tr. 9. resolut. 20.* Quando est commissa fornicatio cum Matre, vel cum filia satis est dicere, commisi fornicationes cum consanguinea in primo gradu in linea recta. *ibid. ref. 21.*

Circumstantia legalitatis, vel cognationis non est explicanda.

Multiplicitas objectorum est attendenda.

32. Qui copulam habuit cum muliere mortua satis est dicere, se polluisse *ibid. ref. 1.* sic etiam qui cum Muliere Infideli satis est dicere fornicationem se commisisse: nec in Sodomia licet exprimere, se agentem, vel patientem fuisse, sed solum Sodomiam commisisse, *ibid. ref. 3.* Peccata multiplicantur ratione multiplicitaris objectorum, quæ multiplicitas est in confessione aperienda. *ib. ref. 11.* sic Episcopus plures confirmans in peccato mortali unum tantum peccatum successe committit, sicque administrans Eucharistiam in peccato unum tantum

Administrans sacramenta in peccato unum tantum peccatum committit.

Summa Diana.

peccatum committit. *ibid. ref. 18.* Similiter Diaconus, & Subdiaconus cantando Epistolam, vel Evangelium in peccato venialiter tamen peccat. *ibid. eadem ref.*

CIRCUMSTANTIA
Quid.

30. SACERDOS ministrans Sacramentum in mortali (excepta Eucharistia, de qua Vide V. Communionis, n. 75) peccat mortaliter, & eo gravius, quo Sacramentum est excellentius. Non tenetur tamen in Confessione Sacramentum exprimere, nec gravitatem, & numerum peccatorum, cum quibus ministravit, quidquid contra sentiat Cruzp. *2. q. 4. dub. 3. concl. 3. p. 1. tr. 7. ref. 59. & p. 5. tr. 14. ref. 56. §. Quarto quinto.*

Sacerdos ministrans Sacramentum in mortali, non tenetur explicare Sacramentum nec speciem, vel numerum peccatorum.

31. Ignorans mysterium aliquod fidei, quod scire tenetur, non tenetur secundum Merollam, *disput. 1. cap. 2. diff. 3. Num. 700.* explicare in Confessione mysterium, quod ignoravit; quia, cum ignorantia hujusmodi sit peccaminosa, ratione periculi non asserendum tale mysterium, vel contra illud asserendum, & hoc in quocumque mysterio sit peccatum ejusdem speciei, ignorantia diversorum mysteriorum non est diversæ speciei. At verò ignorantem præceptum Decalogi, quia ignorantia vincibilis diversorum præceptorum, est diversæ speciei peccatum, propter periculum committendi diversa peccata contra diversa præcepta, teneri explicare præceptum, quod ignoravit. *p. 3. tr. 4. resolut. 165.* § Notandum.

Item ignorans mysterium fidei non tenetur explicare, quoadnam illud sit.

Ignorans verò præceptum Decalogi, tenetur illud explicare.

32. In jactantia de peccato mortali, si non sit cum complacentia, & approbatione efficaci, ac ratificante, non est explicanda species peccatorum, de quibus quis jactatur. Quia omnis jactantia de peccato mortali, est ejusdem speciei, quatenus peccata mortalia assumuntur, ut instrumenta ad gloriam comparandam. Unde qui jactatus esset se percussisse Clericum, satis esset dicere: *Jactatus sum de mortali.* Ita Navarr Sed cōtra sentit Sanchez *Summa tom. 1. libr. 1. cap. 13.*

In jactantia de mortali, non oportet explicare peccatum.